

Vermogende minder

Wie nu alvast geld wil schenken aan het kind voor een latere studie of eerste eigen huis moet handig fiscaal en financieel manoeuvreren om het beoogde doel te bereiken. Een paar tips » Tom Loonen en Arjen Schepen

Minderjarige kinderen krijgen wat toegestopt door grootouders voor in de spaarpot, en ouders schenken regelmatig tot de belastingvrije (jaarlijkse) som. Meestal met de bedoeling een studie te bekostigen of te helpen bij de aankoop van het eerste huis. Doet u dit ook, wees dan wel bewust van de diverse fiscale en financiële consequenties die dit schenkgedrag kan hebben voor zowel ouders als minderjarige kinderen.

De fiscus telt bijvoorbeeld het vermogen van minderjarige kinderen op bij het vermogen van de wettelijke vertegenwoordiger(s). Is aan uw zoon bijvoorbeeld een bedrag geschonken, dan telt het geld fiscaal gezien mee met uw box 3. De vermogensrendementsheffing van box 3 van de inkomstenbelasting die op dit vermogen geheven wordt, wordt gebaseerd op de rendementsgrondslag. Deze grondslag is de waarde van de bezittingen verminderd met de waarde van de schulden. Het heffingsvrije vermogen van de wettelijke vertegenwoordigers (2006: € 19.698) kan worden vermeerderd met een aanvullende kindtoeslag (2006: € 2631 per minderjarig kind). De vermogensrendementsheffing dient dus door de wettelijke vertegenwoordiger(s) te worden betaald. Er hoeft evenwel geen vermogen overgedragen te worden aan de kinderen om toch in aan-

merking te komen voor de aanvullende kindtoeslag.

Schenken op papier

Het is goed mogelijk dat de wettelijke vertegenwoordigers gebruik wensen te maken van de fiscale schenkingsfaciliteiten, maar het geld nu niet (volledig) kunnen of willen missen. Hierbij zal met name gebruik worden gemaakt van de jaarlijkse schenkingsvrijstelling (2006: € 4342 voor schenkingen van ouders aan kinderen) en/of van de eenmalige hoge vrijstelling (2006: € 21.700).

IN BEGINSSEL IS EENMAAL GESCHONKEN OOK ÉCHT GESCHONKEN

Deze laatste hoge vrijstelling geldt voor schenkingen van ouders aan kinderen die ouder dan 18 en jonger dan 35 jaar zijn. In beginsel is eenmaal geschonken ook écht geschonken. Ouders die hebben geschonken aan hun minderjarige kinderen, kunnen dit alleen met terugschenkingen ongedaan maken, tenzij de schenking herroepelijk is gedaan of bijvoorbeeld met een ontbindende of opschortende voorwaarde. Belangrijk is nog te realiseren

dat het kind bij het meerderjarig worden direct kan beschikken over de middelen. In het geval dit niet gewenst is, kunnen er aanvullende maatregelen getroffen worden, zoals een tijdelijke onderbewindstelling.

Een andere methode is het geld op papier te schenken en terug te lenen van het kind. Een voorbeeld kan verduidelijking brengen. De ouders besluiten hun zoontje de komende vijf jaar een bedrag van circa € 4300 (+ jaarlijkse verhoging) te schenken. Ze willen de beschikkingsbevoegdheid houden over het geld en gaan na de schenking een leningsovereenkomst aan met hun zoontje. Zij lenen het geld terug tegen een zakelijke rente (stel 5 procent per jaar). In de overeenkomst wordt bepaald dat de lening pas opeisbaar is bij het overlijden van beide ouders. Jaarlijks wordt de rente betaald aan het zoontje, maar de ouders houden de beschikkingsbevoegdheid over het kapitaal. Ook kunnen zij het vermogen dus zelf blijven beleggen. Met de rente die het zoontje krijgt, zou bijvoorbeeld periodiek belegd kunnen worden zodat het kind ook kan profiteren van positieve beursontwikkelingen. Bij overlijden van de ouders is de lening opeisbaar en gaat dat deel van de boedel zonder belastingheffing over naar het kind. Belangrijk is hierbij dat dit vermogen niet gecorrigeerd is voor inflatie. De eventuele waardeinstijging van het vermogen van de

ouders boven het bedrag van de lening wordt wel in de successieheffing betrokken. De afname van de koopkracht bij het kind moet dan gecompenseerd worden door de rentebetalingen.

Een andere mogelijkheid is om een levensverzekering op het leven van (een van) de ouders af te sluiten. De premie wordt voldaan aan de verzekeringsnemer, de minderjarige zoon. De verzekerde(n), de ouders, schenken vervolgens jaarlijks de te betalen premie aan het kind. Op deze wijze krijgt de zoon bij overlijden van de ouders een aanzienlijke belastingvrije uitkering uit de levensverzekering.

Juridische behandeling

We keren terug naar het omgaan met het vermogen van minderjarige kinderen. Minderjarigen zijn niet handelingsbekwaam. De verantwoordelijkheid voor de rechtshandelingen van de kinderen ligt bij de wettelijke vertegenwoordigers, vaak de ouders. De wet bepaalt dat de ouders het bewind over het vermogen van hun kind als goede bewindvoerders moeten voeren. Dit betekent dat de ouders de verplichting hebben om te zorgen voor een zogeheten 'doelmatige belegging'. Wettelijk hebben de ouders voor elke belegging van gelden van de minderjarige een

Einde aan de olie

Met de olieprijs is iets heel vreemds aan de hand. We lijken vergeten te zijn dat de olie op een kleine 70 dollar per vat staat. De prijs is in vier jaar verdrievoudigd. Toch nemen maar weinig mensen het woord oliecrisis in de mond. Dat was in de jaren zeventig en tachtig wel anders. Toen explodeerde de olieprijs ook en werd de wereldeconomie twee keer in een diepe recessie geduwd.

De reactie is nu veel laconieker. Economen stellen vast dat de olieprijs is gestegen onder invloed van de snelle groei van de wereldeconomie. Met name de snelle groei van China en India, die zelf maar weinig reserves hebben, zou de prijs opdrijven. Gemakshalve vergeten we dan maar even dat de groei van de Amerikaanse economie minstens evenveel effect heeft op de vraag als die in de opkomende wereld. De dure olie lijkt ons toch niet te raken. Het conjunctureel herstel in Europa zet zich onverdroten voort en het woord inflatie jaagt beleggers een enkele keer schrik aan, maar lang duurt dat niet. Analisten haasten zich te zeggen dat in reële termen energie niet duur is en dat het Westen veel minder dan dertig jaar geleden afhankelijk is van energie.

Is de dure olie nu alleen maar een vraagprobleem? Het antwoord van de officiële beleidsmakers gaat wel die richting uit. Het Internationaal Energie Agentschap wijst op de lage investeringen in exploratie en het gebrek aan raffinagecapaciteit. Vooral in de jaren negentig is er weinig geïn-

vesteerd in nieuwe velden en is er capaciteit afgebouwd. Het kost nu eenmaal een paar jaar om nieuwe capaciteit in productie te krijgen. Op zich is er olie voldoende, alleen kunnen we er niet bij. Het probleem lost zich vanzelf op.

Een veel somberder visie wordt naar voren gebracht

door de Britse oliedeskundige Jeremy Leggett. Tijdens een discussiemiddag van de Rotterdamse vermogensbeheerder Robeco bracht hij zijn onheilspellende boodschap. In zijn analyse benadrukt hij twee ontwikkelingen. Hij wijst erop dat ook bij een stijging van de vraag van maar 2 procent per jaar er in 2030 50 procent meer olie verbruikt zal worden dan nu het geval is. Dat zou allemaal nog wel meevalen, ware het niet dat het tempo waarin er olievoorraden worden gevonden aan het dalen is. De echt grote olievelden werden in de jaren vijftig en zeventig ontdekt. Nadien lopen de vondsten terug en worden de voorraden die er wel zijn steeds moeilijker toegankelijk.

Met betrekking tot de voorraden in het Midden-Oosten luidt Leggett de noodklok. Hij wijst erop dat er van de belangrijke landen in deze regio geen betrouwbare cijfers beschikbaar zijn met betrekking tot de voorraden. Vooral de voorraden in Saudi-Arabië worden in zijn visie veel te hoog ingeschat. Waarom kan dit land juist nu de productie niet verhogen?

Als de analyse van Leggett klopt, hebben we een ernstig probleem. Het lastige is alleen dat zijn stellingen nauwelijks te bewijzen zijn. Natuurlijk wordt het Westen steeds afhankelijker van olie uit landen met een instabiel regime.

Vooraf op de korte termijn zullen de problemen er zeker niet minder op worden. Toch heb ik mijn twijfels bij dergelijke doemscenario's. Dertig jaar geleden voorspelde de Club van Rome ook het einde van de grondstoffenvoorraden op een termijn van 25 jaar. Ook is het duidelijk dat het in de menselijke natuur zit om problemen die ons voorstellingsvermogen te boven gaan te bagatelliseren.

Misschien is er een derde oliecrisis nodig om ons van de ernst van de problemen te doordringen. ■

Dr Jaap Koelewijn is directeur van adviesbureau Financieel Denkwerk te Den Dolder en lector corporate governance aan de Hogeschool Inholland.

WESTEN WORDT STEEDS AFHANKELIJKER VAN OLIE UIT LANDEN MET INSTABIELE REGIMES

ILLUSTRATIE: R. VENKE VAN GEERIK

jarigen

machtiging van de kantonrechter nodig. Daarop is maar één uitzondering mogelijk en dat is als belegd wordt op een speciale rekening, een zogenoemde 'BEM-rekening', waaraan het beding is gekoppeld dat de gelden alleen worden terugbetaald met machtiging van de kantonrechter.

In de praktijk wordt er weinig gebruikgemaakt van een dergelijke rekening, laat staan dat ouders een volmacht aanvragen bij de kantonrechter. Maar als er problemen ontstaan en de minderjarige forse verliezen lijdt, zou hij zijn ouders wegens slecht bewind aansprakelijk kunnen stellen. Dit is in het verleden voorgekomen. De Hoge Raad heeft in een dergelijk geval al eens geoordeeld dat de zorgplicht van de bank met zich meebrengt dat de bank zich de belangen van de minderjarige behoort aan te trekken door ten minste zijn wettelijke vertegenwoordigers te waarschuwen als de bank constateert dat de gegeven opdrachten strijdig zijn met het uitgangspunt dat het vermogen van minderjarigen op niet-speculatieve wijze behoort te worden belegd.

Verstandig

Hoe zouden ouders het kapitaal van hun kind dan verstandig moeten beleggen? Vraag is natuurlijk wat met het begrip 'doelmatig', dat hierboven beschreven is, bedoeld wordt. De letterlijke betekenis van het woord 'doelmatig' betekent 'geschikt voor het doel'. Het is daarom belangrijk om vooraf, indien mogelijk, een doel vast te stellen. Wordt er belegd voor de studie van de kinderen op hun

18de jaar, dan kan dit andere implicaties hebben voor de wijze van beleggen dan dat er belegd moet worden voor het aankopen van een huis als het kind 25 jaar is. Gezien de — relatief — lange beleggingshorizon is deels een belegging in goed gespreide aandelen simpelweg noodzaak om de kans te vergroten het financiële doel ook te behalen.

Dit verklaart ook meteen waarom de BEM-rekening niet populair is. De wet voorziet niet in de wens van ouders om gelden voor hun kinderen te beleggen in bijvoorbeeld aandelen. Daarbij heeft het niet volgen van de wet in dezen doorgaans weinig consequenties. De wettelijke verplichting tot het verkrijgen van een volmacht van de kantonrechter alvorens er wat risicovoller belegd zou mogen worden, wordt in de praktijk zelden gevolgd. De vraag is of er zonder deze volmacht wel in aandelen belegd zou mogen worden. Naar onze mening wel, de praktijk haalt de theorie hier in. Spreiden van belangen speelt hier wel een belangrijke rol. Zo kan het verstandig zijn om in de eerste levensjaren van het kind wat offensiever in (internationale) aandelenfondsen te beleggen. De lange beleggingshorizon kan in het voordeel zijn van het minderjarige kind. Later in het leven zou er wat meer op een spaarrekening gezet of in obligaties belegd kunnen worden. Op deze wijze wordt uiteindelijk een goed gespreide portefeuille nagestreefd waarbij de belangen van het dan nog minderjarige kind goed worden behartigd. ■

Tom Loonen en Arjen Schepen zijn werkzaam bij Bank Insinger de Beaufort NV als respectievelijk senior bankier en manager financiële planning. Zij schrijven dit artikel op persoonlijke titel.